

38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljub« v Ljubljani. Telefon uredništva: 2549. Telefon uprave: 2992.

Nadškof je govoril

V Hrvatski Stražic z dne 27. t. m. je dal škof dr. Ante Bauer sledečo izjavo: »Radi spomenice, ki jo je izdal katoliški episkopat Jugoslavije o Tyrševi ideologiji in vzgoji v kateri je nastala brezkončna gonja proti episkopatu in proti katoliški cerkvi. Na vse nekvatirane napade, žalitve, klevete in grožnje rešim samo to-le: Oče, odpusti jim, saj ne vedo delajo. Vem le za vas, Boga in rešiteja našega. Blagor vam, ki vas zaničujejo, preganjajo, mečejo na vas vse zlo zavoljo mene.

Hočem pa ugotoviti samo nekatere okoliščine:

1. Spomenico episkopata spravljajo v zvezi s »punktacijami političnih ljudi. Najenergičnejše izjavljam, da naša spomenica ni v nobeni zvezi s temi »punktacijami«. Po skoraj letnem, brezuspešnem trudu, ustmenim in pisnim prošnjam pri predstavnikih so škofje dne 17. novembra 1932 soglasno sprejeli in objavili tekst te spomenice, ki je bila že l. 1932 objavljena s škofske konference, in ravno na ta predlog je bilo sklenjeno, da se je ne prosi takoj. Zakaj? Zato, ker sem imel upanje nove obljube, da se bo sokolsko vprašanje hitro uredilo. Tedaj je bilo sklenjeno, da v protnem slučaju proglasi episkopat spomenico 8. januarja, to je na nedeljo, ki je posvečena sv. Družini.

Ne samo torej, da spomenica nima zveze s političnimi »punktacijami«, temveč je tudi spomenica ni mogla imeti, ker 17. novembra 1932 še ni nihče vedel za kakšne »punktacije«. Spomenica je čisto verskega značaja in ni politična.

2. Trdijo nadalje, da so jezuiti sodelovali pri sestavi te spomenice, in je radi tega sedaj nastala proti njim taka gonja. Nekateri zahtevajo celo njih izgon iz Jugoslavije.

Najodločneje izjavljam, da oo. jezuiti niso sestavili te spomenice prav nič sodelovali. Ta trditve nasprotnikov je zlobna kleveta, izrečena zato, da se proti jezuitom lahko dvigne val in vihar ter da na ta način najdejo vzrok njihov izgon iz Jugoslavije.

Jaz vem nasprotno in tukaj javno izjavljam, da so se že zdavnaj pojavljale v Beogradu za izgon jezuitov iz Jugoslavije in so o tem že pisali v javnih glasilih, posebno pa so se že želje širile v Beogradu decembra lani. Če želijo katoliški božje pa mi je nek videti, da nekdo pripravlja zakon o izgonu jezuitov. Ni bila torej spomenica povod za

pripravljanje takega zakona, kaj v decembru 1932 še ni nihče vedel zanjo, temveč je bila zlobno vzeta kot povod za izgon jezuitov.

3. Za našo spomenico nadalje govorijo, da je bila izdelana po nalogu sv. stolice in celo po želji Mussolinija samega. Radi teh podrobnosti trditve se moram le zgražati in jih z gnusom odbijam.

Kar se tiče sv. stolice, bo vsakdo, ki ima le količkanj pojma o diplomaciji Vatikana, uvidel, da kaj takega ni mogoče. Samo pekiensko sovrašтво do katoličanov je lahko rodilo te izmišljotine, ki so jih nasprotniki hoteli kot rešitve izročiti nepoučenim in jih razdražiti proti katoliški veri.

Jaz torej najodločneje izjavljam, da sv. stolica o naši spomenici niti vedela ni, niti ni vplivala na izid te spomenice. Vsa odgovornost za to spomenico pade samo na nas, katoliške škofo Jugoslavije, mi pa smo jo izdali iz čisto verskih razlogov v polnim prepričanjem, da bo to le v korist katoliški cerkvi in krščanski veri sploh, a obenem tudi v resnično korist kraljevini Jugoslaviji.

Dosedanji njen uspeh — in to ne majhen — je ta, da so se odkrile misli mnogih aret (Luka 2, 36), da je vsemu narodu odkrito, koliko in kakšne sovražnike ima katoliška cerkev v Jugoslaviji.

V Zagrebu, dne 25. januarja 1933.

† Anton, predsednik škofske konference.

Pravda iz l. 1573. po Kr., ki še do danes ni poravnana

Kadar se približa Švečnica in z njo navadno tudi strupen mraz, se vselej, vsako leto nehoti spomnim tistih strašnih, nad vse žalostnih dogodkov, ki so se odigrali takoj po Švečnici pred 360 leti, v mislih imam namreč tisti znani slovensko-hrvatski kmeteki upor, ki je v njem bilo ubitih, obošenih najmanj 6000 kmetov, hrvaških in slovenskih, od teh jih je okoli 300 utonilo v ledeno mrzli Savi pri Krškem. Ves ta veliki kmeteki upor (ali kakor Hrvatje pravijo: Seljačka buna) je popisal rajni dr. Jož Gruden v svoji Zgodovini slovenskega naroda, str. 753—766 (v Mohorjevi družbi). Popis pride od tja, ko pove, kako so v Zagrebu na Markovem trgu z razbeljeno železno krono kronali »kmeteskega kraljca, kakor so ga gospōda zaničljivo imenovali, Matijo Gubca. Za 360. obletnico pa hoče Domoljub iz starih virov Grudnovemu popisu še nekoliko dodati, kako so gospōda še več mesecev potem, ko so bili kmetje popolnoma potolčeni in poraženi, neusmiljeno preiskovali in zasliševali še žive, a ujele udeležence in jih mučili na natezalnicah in v strašnih grajskih ječah. Trpljenje naših prednikov iz tistega nesrečnega leta ne smemo nikdar pozabiti.

Da bo pa to, kar bomo v naslednjem novega, to se pravi, doslej v naših knjigah še ne popisane in naštenjenega, umljivo, posebno tistim čitateljem, ki nimajo pri rokah Grudnove Zgodovine ali so pa stvar že pozabili, naj v par vrsticah najprej potek vsaga upora — po Grudnovi knjigi — obnovimo!

Če se pelješ od Brežic dalje proti Zagrebu, zagledaš kmalu od postaje Zaprešić na levi, na precej visokem griču, razvaline gradu, ki se je zval Susjedgrad. (Blizu je še sedaj mesteca Podsusjed.) Za posest tega močno utrjenega gradu sta se v letih 1564—1573. potegovala dva strastna nasprotnika: madjarski plemič Ferenc Tahy ter Nemka vdova Uršula Heningovica s svojimi štirimi hčerami in tremi zetli. Vsa gospōda po bližnjih gradovih hrvaških, kranjskih in štajerskih se je razdvojila v dva skrajno sovražna tabora: eni so držali s Tahijem, drugi z vdovo Uršulo. Pod gospodstvo Susjedgrada je tedaj spadalo več vasi (Stenjevec, Zaprešić, Brdovec, Gornja Stubica...) z okoli 450 ognjišči ali tlačunskimi družinami. Vsak grad (graščak) je imel — kakor znano — svoje podložnike, tlačane. V sporih, ki jih je imela gospōda med seboj, se je večkrat zgodila ta sramota, da so graščaki ščuvali tudi svoje podložnike zoper nasprotno stranko, zoper nasprotnega graščaka, in jim obetali, da jih bodo v boju podpirali; ko so jim pa seljaki šli na Ilmanice in se res vzdignili, so se gospōda lepo med seboj pobolali in oboji padli po ubogem kmetu.

Tako je bilo tudi v februarju l. 1573. Štepo Gregorijanec, sin podbana Ambroža Gregorijanca in zet vdove Uršule, je skrivaj ščuval podložnike Tahove, naj se vzdignejo zoper Susjedgrad, ter jim obetal pomoč, za njih hrbljoni pa se je pogajal s Tahom, da bi ta (Tahy) polovico gradu prepustil vdovi v užitek. In ko so

se kmetje res dvignili, je Steško G. prav tako divjal zoper nje kakor Tahi in vsi drugi graščaki. Ni čuda, če je med kmeti sčasoma nastal pregovor: Vrana vrani oči ne izkrijeje.

Da naj se vzdignejo zoper Taha, ni bilo treba dvakrat reči, zakaj ta je bil zver v sloveški podobli. Na str. 756 in 757 navaja Gruden nekaj dokazov o zverinstvu tega človeka. Ko je bila lakota in so ljudje umirali od glada, je vsaka hiša morala dati hrano za njegovo mnogoštevilne pse. Davščine je nalagal čisto svojevoljno. Brez pravega vzroka je dal zdaj temu zdaj onemu odgnati živino iz hleva... in odpeljati žito, platno, skrinje itd. Najhujši pa je bil krvni davek: skrnil je kmetov žene in hčere kakor kak turški paša. Kmetje susedgradski in stubiški so se zbrali v Brdovcu pri župniku Ivanu Babiču, in sestavili na kralja pritožbo. Spomladi 1. 1572. je šlo odposlanstvo kmetov na Dunaj pred cesarja Maksa II. s to pritožbo. Ker pa pomoči z Dunaja ni bilo, so sklenili samopomoč. Koncem 1. 1572. so se zabele kar po vojaško organizirali. A zdaj ni šlo več samo zoper Taha, ampak zoper vso gospodo, šlo je zdaj za staro pravdo t. j. za stare pravice, za stare svoboščine, ki jih gospoda ni hotela priznati.

Središče organizacije je bila Stubica (v hrv. Zagorju). Ondi je bival kmet poštenjak, Matija Gubec. Tega so si izbrali za vojvo, z njim vred pa še Ivana Pasaunca ter Ivana Nogačiča. Za vrhovnega poveljnika vojske pa so proglasili Ilija Gregoriča, rodom iz Ribnika blizu Melike, ki je imel posestvo, ženo in otroke v Brdovcu. (Ilija se je bil v mladih letih neprestano vojskoval zoper Turke, je prišel dvakrat v turško sužnjost v Carigrad, a se je bil obkraj rešil.)

Grudnova zgodovina (str. 762) točno pove, kaj so kmetje hoteli doseči: ohraniti so hoteli pokorščino kralju Maksu in njegovemu bratu nadvojvodi Karlu v Gradcu, sicer pa nikomur. Sestavili bi bili tudi svojo vlado v Zagrebu za vse slovenske in hrv. pokrajine.

Zbralo se je okoli 16.000 mož; Ilija je to vojsko razdelil na tri dele: jedno naj bi osvojilo gradove v okolici Stubice, drugi del naj bi prenel Krško ter odondok marširal proti Novemu mestu, tretji oddelek (Ilija ga je vodil) pa bi prodiral mimo Sevnice in Radeč proti Celju gori.

Krvavi ples se je začel tisti dan po Svečnici. Gospoda je zvedela za zaroto šele zadnji hip (vsled izdaje). Kmetje so bili oboroženi samo s kiji, cepci, kosami in sekirami, grajski in cesarski vojaki pa s puškami. Zanašali so se kmetje tudi na Uskoke, da se jim bodo v pridružili. Uskok Marko Nožnja je tudi res v ta namen posredoval; toda Uskoki (bivali so takrat okoli Zumberka (ne: Žuženberka) so rajši služili graščaku Joštu Thurnu, poveljniku v Kostanjevici. In tako so si sledili porazi: dne 5. febr. so bili potolčeni pri Krškem, 6. febr. pri Kerestincu (na vzhodni strani Gorjancev), dne 8. febr. pri Sv. Petru pod Svetimi gorami, dne 9. febr. pa pri Stubici, kjer sta bila ujeta Gubec in Pasaunc.

Koder gre za zavarovanja, potem odino la domala slovenska

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, vion, nesgode, jamstvo, steklo, avtomobile, zvonova, življenje na vse možne načine in posmrtninsko zavarovanje, Karitas,

Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 19

Gospoda je, kakor smo že omenili, strašno divjala nad ujetimi uporniki. Za zgled bodi omenjeno, da je na eni sami divji hruški ob cesti v Stubico viselo 16 nesrečnih kmetov.

Ze 15. febr. so v Zagrebu obglavili pred očmi Gubčevimi Pasaunca, nato pa, kakor smo že omenili, Matijo Gubca posadili na razbeljen železni prestol in tako omenjeno kronali. — Tahi je še istega leta umrl naravne smrti in bil položen v rodbinsko grobnico v cerkvi stubiški, kjer še zdaj stoji njegov spomenik.

Tu se nehá, kakor smo dejali, pripraved Grudnove zgodovine. O Iliji Gregoriču in drugih, ki so bili iz bojev srečno ušli, ne poročam nič. Naj torej tu pa Domoljub nadaljuje in sicer po virih in listinah, ki jih je že 1. 1875 objavil vrli hrvatski zgodovinar-kanonik Rački v časopisu »Starine«.

Dne 9. febr. so bili torej kmetje na vseh štirih bojiščih popolnoma pobiti in poraženi. Vendar pa plemstvo še ni moglo mirno spat: Ilija Gregoriča še niso imeli v pesteh. Kje je?

Kostanjeviški graščak Jošt Thurn je dne 11. febr. pisal (vsa pisma so v tedanji nemščini) deželnim stanovom v Ljubljano:

»Dokler lopov Ilija, ki je višji poveljnik, ne bo v naših rokah živ ali mrtev, se ni nadejati nič dobrega, pa tudi miru ne bo. Toda jaz sem obljubil 500 gld. tistim, ki mi ga živega pripeljejo. To zdaj pričakujem in bom obljubo držal.«

Dan pozneje, 12. febr., piše pietrijski opat Ivan istim gospodom v Ljubljano: »... S tem Vam naznanjam, da sem sam osebno in z nekaterimi seljaki jahal proti Krškemu, znsledovat uporne kmete in v obrambo domovine; v moji odsotnosti pa je neki moj in našega svetišča podanik (ki je bil že prej vedno kmete hujškal in smo mi zaradi tega zemljo vzeli, pa je vseeno v območju svetišča stanoval), javno dejal, češ: Ker zdaj nima nobenega gospodarja nad seboj, ga hoče I nalu dobiti; in je še rekel: če puntarski kmetje (ki so se takrat nahajali v Leskovecu nad Krškim) prav kmatu ne dospo, pojde sam k njim, in ko bodo v Št. Jerneju, jim bo pot kazal (v Pletrije) in da bodo najprej izropali našo cerkev in menihe čez obzidje obesili itd. Iz tega gospoda razvidijo, koliko hudega pride, če kmetje zmagajo. Tega upornika pa je moj pridvorski sodnik (Hoffrichter), ki je bil tačas doma, dal ujeti in zapreti. Zdaj Vam, gospodje, tega upornika pošiljam, ki boste najbolje vedeli, kako ga, v svarilo drugim, kaznovati... Gospod stotnik Uskokov (t. j. Jošt Thurn) Vam tudi pošilja šest ujetih puntarjev, mi je svetoval, naj gre še ta z njimi v Ljubljano...«

Istega dne je spet pisal Jošt Thurn v Ljubljano stanovom: »Pošiljam Vam pet (opet je bil pisal, da 6) upornih kmetov, ki so jih ujeli nekaj moji Uskoki, nekaj pa podložniki mojega brata g. Wolfa in g. Valvazorja, in ki niso med poslednjimi kolovodji. Zlasti je med njimi eden, ki je bil tedaj v stolpu v Krškem, ko je bil ustreljen stotnik Laser. Njih imena prilagam...« (Inena so se izgubila; da je bil tudi eden od plemstva ubit, g. Thurn ne more poznati; še večkrat to obžaluje.)

»Čimdalje bolj spoznavam, kako sumljivo so se obnašali meščanje krški, kakor tudi njih sodnik in oskrbnik (Pfleger) napram puntarskim kmetom. Zdaj prihajajo kmetje iz te okolice od raznih krajev in mi sporočajo: Ko so slišali tisto vpitje puntarjev, so se ponudili meščanom v Krškem v pomoč; toda meščanje kakor tudi oskrbnik niso sprejeli ponudbe, am-

PO SVETU

Katoliška cerkev

»Papež Pij XI. in katoliške časopise. Ne davno je sprejel sv. Oče skupino visokošolcev, članov katoliške akcije. Pri tej priliki je papež vnovič poudarjal silno važnost katoliškega tiska. Kot najnujnejšo potrebo današnjih dni je sv. oči označil zanimanje katoličana za katoliške liste, ki naj se kaže v naročanju in širjenju katoliškega tiska. »Najbolj vedno ta ko,« je dejal papež, »danes pa so razmere, da brez katoliškega tiska ne more biti katoliške akcije in poštenega življenja.« »Kdor naroči in širi katoliške časopise, točno sledi besedam apostola: »Pojdite in učite vse narode.« Nobena reč mi ne povzroča toliko skrbi in mi ni vzela toliko prečutih noči, kot misel na katoliški tisk, ki ima v veri in Cerkvi sovražnega časopisja tako silnega nasprotnika.« Končno je poudaril sv. Oče, naj bi katoličani naročali, podpirali in širili samo edle katoliške liste in je dostavil, da pošilja zvestim katoliškim naročnikom še svoj poseben blagoslov.

Italija

»Te in eno. V decembru je bilo v Trstu rojenih 241, umrlo pa je 257 oseb. — V primeri z letom 1911 je promet v tržaškem pristanišču padel za 20%. — Okrog 180 zaprtih je bilo ob priliki zadnje pomilostitve izpuščenih iz liparskih zaporov. — Propala je tržaška »Banca di Credito Popolare«. Podravnatelj Borsatti se je ustrelil. — V Trstu imajo sede katoliški Nemci nedeljsko mašo in pridigo v cerkvi sv. Rožnega venca v Starem mestu. »Piccolo« protestira. — Dovršitvi se bliža nova vojašnica na Banah nad Trstom. Nova vojašnica se gradi tudi v Rocolu, nova žandarmerijska kasarna pa na Golavki pri Sv. Jakobu. — Da je tudi na Ooriškem hud mrak, dokazuje zmrznjena Vipavica. — Truplo pokojnega reškega škofa Izidorja Šajna so prenesli v katedralo sv. Vida, kjer bo trajno pokopano.

Avstrija

»V deželi vre. Nezadovoljnost in nevolja rasteja z dnevom. Ljudstvo postaja nestrpno in ponekod sega že po nasilni pomoči. Vprašanje reforme bolniške blagajne je načeto in v kratkem je pričakovati rešitev in ob njej bodo razočarani vsi, ki so upali, da se bodo vedeli mogli otresti težkega bremena. Nedvomno bo sledilo temu vprašanju še drugo, veliko težje in kočljivo: vprašanje plačevanja davkov. V štajerskem Vorau so se nedavno vršile velike demonstracije, več tisoč kmetov je zahtevalo, da se ima dva njihova sosed, ki sta se nahajala zaradi neplačevanja socialnih dajatev v zaporu, izpustiti iz zapora. V labudski dolini so kmetje pred mesecem pretepli orožnike zgorajkorški kmetje so s puškami napadli okrajno sodišče in ga oblegali. V Spodnji

pak so jih zavrtili, češ: Ze sami vemo, kaj treba storiti...«

Dne 14. febr. piše Jošt Thurn na isti način: »Zdaj je, hvala Bogu, vpitje puntarjev kaj in v sosedni štajerski utihnilo; nič več ni slišati... Danes sem prišel v Trst; opominjam sem meščane v imenu Nj. Svetlosti nadvojvode Karla, naj se varujejo vsake sumljivosti... Znova so morali obljubiti zvestobo...«

rušnjah pri Važenbergu sta orožnika smrtno poboda posestnika Franca Urbasa. Denarja ni bilo pri hiši, zato mu je sodnja zarubila krapo, dva prašiča in voz. Eksekutor je došel ob asistenci dveh orožnikov in hotel otvoriti dražbo. Mesar in dva kupca sta bila že navzoča. Urbas se je dražbi zoperstavil, v prepiru ga je nato eden orožnikov smrtno ranil z bajoneto. Povodoma tega žalostnega slučaja so se vršile Velikovec velike demonstracije, ki so se nadaljevale o priliki pogreba nesrečne žrtve.

Razno. Orožnika, ki sta prisostvovala dražbi pri posestniku Francu Urbasu in katerih eden je imenovanega smrtno ranil, sta bila odpuščena. K žalostnemu slučaju svetuje »Freie Stimmen«: Orožnikom naj se da poleg bajoneta manj nevarni »pendrek« v roko. — Koroško učiteljstvo je pričelo oster boj proti nameravanemu znižanju plač. Občine organizacije vlagajo proteste. — V št. Pavlu v labudski dolini so aretirali tri mlade porajevalce šilingov. — V ponedeljek, dne 28. t. m. se je na brezmotornem letalu smrtno onesrečil pilot Ervin Rieger. Dan prej je z letala glavnik krstil letalo, in sicer na ime »Kärntnerland«. Smrtni polet se je izvršil iz Gorlice-planine. — S štefanovega stolpa na Dunaju je skočil uslužbenec celovške gimnazije Theodor Hafner. Zapušča ženo in dva preskrbljena otroka.

Češkoslovaška

Tudi češkoslovaški škofje so govorili. Češkoslovaški episkopat je objavil v svojem letu svoje ugovore proti šolski reformi, ki jo namerava izvesti soc.-demokr. prosvetni minister dr. Derer. Izjavo so podpisali olomuški nadškof, praški nadškof in vsi škofje češkoslovaškega dela vratislavske nadškofije. Škofje izjavljajo, da ne bodo prenehali klicati po verski vzgoji v šoli. Pozivljajo vse javne fakultete, naj preprečijo tako šolsko reformo, ki škodovala verski vzgoji.

Ukrajina

Brez žrtev ni zmage. V mnogih grških in ukrajinskih cerkvah v vzhodni Galiciji so bile zadnjih tednih na zahtevo ukrajinskega prevladstva svečane službe božje za ukrajinske revolucionarje, ki so bili v Lvovu obojeni s smrti in usmrčeni. Poljske policijske oblasti kaznovala več unjatskih duhovnikov radi njihovih cerkvenih slovesnosti in jih posvarile, naj bodo ne vršijo takih cerkvenih opravil, ker bi se to smatralo za upor proti državni oblasti.

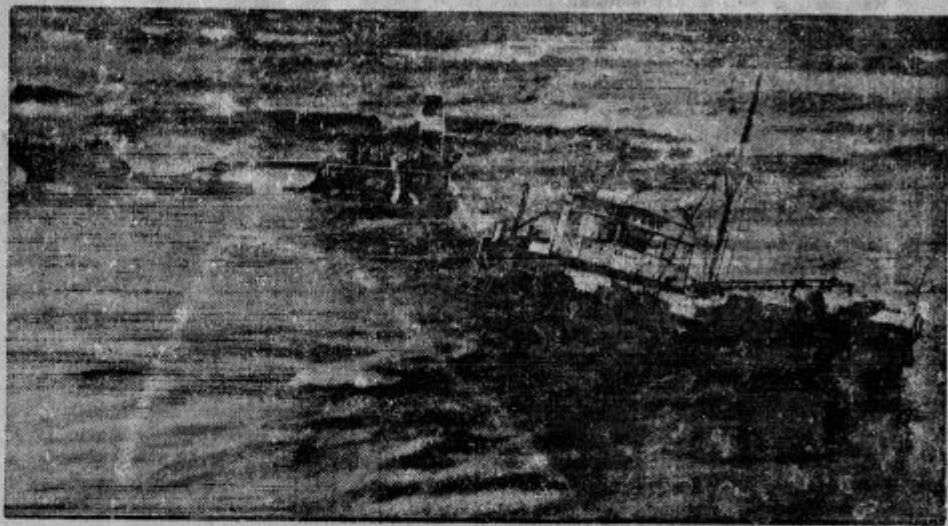
Irška

Važne državnozbornske volitve so se vršile te dni v Irski. Šlo se je za to, da povrne svobodna Irska še bolj neodvisna. V parlamentu sta si stali nasproti dve stranki: prvo vodil De Valera, ki hoče popoln odcep Irske od Anglije, druga Angležem prijaznejša skupina pa se je bojevala pod vodstvom oskrbnika. Pri volitvah je dobil De Valera absolutno večino in s tem tudi popolno moč, da izvrši svoje načrte. Drugod bi po takih volitvah glavo izgubili. Ne tako Angleži. Ti bi do spoštovali svobodno izraženo voljo irskega naroda in se bodo zadovoljili z ugodnimi gospodarskimi dogovori med obema državama.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Grčija

Vino na uro. Ves vinogradniški svet se dela skrbi, kako bi najbolje vnovčil vino. Prav posebnega načina se je poslužil neki grški vinogradnik v Tesaliji. Dvoje velikih cistern je napolnil s 1000 hl novega vina, a vina ne prodaja na litre, temveč na ure. Pet drahem računa pivcu od ure pitja po mili volji. V našem denarju bi znašala taka vinska ura okrog 2 Din. — No, to bi bilo nekaj za našo pivce. Ti bi ubogega gostilničarja kmalu spravili na kant, sebe pa v grob, ali pa vsaj na — Studenec.

Vihar prelomil ladjo na dvoje. Na zapadni obali »Sea Trush« v skale; moštvo se je komaj rešilo, sedno prelomil v dva kosa.

Rusija

Davek v naravi. Boljševiška prvaka Stalin in Molotov sta izdala naredbo s katero se uvaja v Sovjetski Rusiji davek v naravi. V Ukrajini naj bi plačali kmetje na kolektivnih (skupnih) posestvih od hektarja 2-7 do 3-3 centa žita, samostojni kmetje pa 5 do 10 odstotkov več. Zetev je dala v Ukrajini v letu 1930 povprečno 10-5 centov od hektarja. Veliko moskovsko ozemlje ima olajšane davčne predpise. Na tem ozemlju bi imeli kmetje na kolektivnih posestvih plačati samo 1-3 do 1-7 centov od hektarja, samostojni kmetje pa seveda primerno več. Enako nizka davčna stopnja velja tudi za okolico vseh drugih velikih industrijskih mest. S tem se naj omogoči velikim podjetjem, da morejo vedno nabavljati za svoje delavce potrebno hrano in da bi živeli v okolici velikih industrijskih središč zadovoljno kmetijsko ljudstvo.

Amerika

Drobiž. Senat je z dvatretjinsko večino glasov sprejel predlog, po katerem bo v bodoče novo izvoljeni predsednik Združenih držav prevzel dolžnost že 1. januarja namesto 4. marca naslednjega leta. Novi predsednik za Rooseveltom bo nastopil svojo dolžnost 1. januarja 1936. S tem je odstranjena velika napaka sedanje ustave, zaradi katere je nastajalo med izvolitvijo novega predsednika in nastopom službe medvladje, ki je škodljivo zlasti kadar gre za važne odločitve. — V Clevelandu so umrli: 50 letna Roza Jerič roj. Barbič iz Dobrave na Dolenjskem, Jožef Jalovec in 76 letni Jožef Cvelbar iz Grmovlja v ško-

ljijski fari. — Kmetje v državi Iowa imajo v svojih stajah še nad 11.000.000 prešičev. Zdad so ustanovili posebno dobrodelno organizacijo, koje vsak član je obljubil darovati vsakega desetega prešiča dobrodelnim družbam večjih ameriških mest za prehrano bednih brezposelnih družin. — Nedavno izvoljeni poslanec v ameriški državni zbor g. Shoemaker v Red Wing, Minn. je po 12 letnem preskušanju pri sadjereji (jabolkah) dosegel svoj namen. Križal in cepil je namreč take jabolčne mladike, da ima sedaj jabolčno drevo, ki mu rodi cela jabolka popolnoma rdeče barve; ne samo z rdečo kožo, ampak tudi znotraj. — V Lead-

ville Colo je umrl Martin Gornik, doma iz okolice Suhorja na Dolenjskem. — V Bressler Pa. je umrl Frank Jurjevič.

Drobne novice

Sovjetski veleposlanik Dvoglevski obiskuje vedno bolj francoskega predsednika vlade Boncourja.

Nov moratorij za evropske dolžnike zahteva novi ameriški državni predsednik Roosevelt.

Ker je bil povišan davek na bencin, so začeli avtoizvoščki stavkati na Dunaju in v Pragi.

Za hudo pljučnico je obolел predsednik portugalske republike Carmond.

Pod finančno kontrolo Zveze narodov pride Romunija.

Samomor je izvršil ameriški konzul v Pragi g. Rajmond Davis.

Bitka med komunisti in policijo je bila v nemškem Dresdenu; 9 komunistov mrtvih, 12 težko ranjenih.

Novo italijansko podmornico »Sireno« so 28. jan. 1933 spustili v Tržiču v morje.

Perujska železnica prekorači gorovje Ande v višini 4775 m; je najvišja na svetu.

Nemški ministrski predsednik (kancler) Schleicher je podal ostavko.

296 ladj je uničil ogenj v zadnjih 10 letih.

Za 22-6 milijonov šilingov so narastle hranilne vloge v Avstriji v prvih 10 dneh januarja. Zaupanje.

Za 7 milijonov funtov so narastle hranilne vloge v Angliji. Zaupanje.

Anglija se je razkrila kot odkrita zaveznica Japonske.

proti »verskopolitičnim« društvom, za kar smatra križarje, sestrica sv. Klare, Marijine vrtnice itd., in seveda ne more biti govora o tem, da bi kdo mogel biti obenem v »verskopolitičnih« in sokolskih organizacijah. Govornik je pri tem polemiziral s »Slovincem«. Trdil je, da jemljejo starši svoje otroke iz sokolskih društev iz strahu pred zunani, ki bi jim mogle dajati slabe reče. Drug primer, ki ga je navedel, je, da je neka voditeljica Marijinega vrtnice govorila otrokom: »K Sokolu ni treba hoditi, ker se tam nobene vere ne učel. Ostro je kritiziral govornik križarje in sestrico sv. Klare, da imajo obleke nekdanjih papežev na španskem dvoru v srednjem veku. Govorec o Marijinih vrtnicah, o križarjih in sestricah sv. Klare, je dejal: »V take organizacije sokolski otrok hoditi ne more!« Predlagal je še posebno resolucijo, s katero naj občinska uprava ljubljanska obsodi navedeni korak episkopata. Govoril je nato še Rupnik, ki je postavil antitezo med internacionalnim Rimom in jugoslovanskim Rimom. Vsak pravi Jugoslovčan se mora odločiti za jugoslovanski Rim, to je za Belgrad. Dr. Pippenbacher je tudi dokazoval, da Sokol ni brezverska ali protiverska organizacija, ter je v dokaz citiral zaključek nekega svojega govora, s katerim se je pred dvema letoma obrnil na Boga pravice — Bože pravde —, naj čuva sokolsko organizacijo. Župan je še navedel izjavo odsotnega podžupana prof. Jarca, ki se je radi nezgode opravičil, ki pa soglašal s protestom proti deklaraciji dr. Korošca in z adresno kralju. Nato so bile resolucije proti punktacijam, adresa kralju in resolucija proti episkopatu soglasno sprejete.

d Ljudje se ne smejo zbirati in demonstirati brez predhodnega oblastnega dovoljenja. Ker se pa včasih vendarle snidejo radovedneži, je upravnik ljubljanske policije odredil trobentanje z rogom. Ko rog prvič zapoje, se pripravi na beg, pri drugem znaku z rogom, pa jo odkuri brzih nog, ker boš sicer občutil paragraf.

Med brati Hrvat

d Po šolskem polju. V savski banovini je 37 gimnazij z 18.060 dijaki, 9 učiteljskih šol s 1552 dijaki, 41 meščanskih šol s 7934 učenci in 1782 ljudskih šol s 268.590 učenci.

d Zrele črešnje. Slovenski frančiškanskiklerik piše iz samostana v Makarski v Dalmaciji dne 22. januarja med drugim tudi tole: »Morda mi ne boste verjeli, da so tukaj že — zrele črešnje. V oktobru je padala strašna toča, bolj debela kot orehi. Vse je stokla. Na našem samostanu je zdrobila več ko 200 lip; prav tako tudi drugod. Od tedaj je pa vedno epa vreme. Dreve se je razcvetelo in sedaj v januarju so že črešnje zrele. Trta je pa toliko trozdičev pognala, da jih niti spomladni ne potene toliko. Danes pa piha ljuta burja, karšne ni nikjer v Sloveniji. Morje je vse belo. Burja dviga iz njege cele oblake, da je na morju videti kakor kadar se pred nevihto tadi po cestah prah.

d Ker so traučale popokale. Oni teden je pri Liču v bližini Sušaka skočil s tira brzotlak, ki je vozil s Sušaka proti Zagrebu. Lokomotiva je povsem zapustila tir, vendar pri srečeni ni bil nihče poškodovan. Zaradi tega se promet na progi prekinjen za toliko časa, da spravijo lokomotivo nazaj na tračnice in opravijo progo. Lokomotiva je iztirila zaradi tega, ker so tračnice od mraza na več krajih popokale.

d Medved je plezal za njim. V neki vasi pri Banja Luki se je pripetil zanimiv slučaj. Kmet Gjuro Malbaša se je v gozdu srečal z medvedom. Da bi se rešil, je splezal na drevo. Medved je piezal za njim, pa se je zaradi njegove teže odtrgala veja in medved je padel na tla. To je kmeta rešilo. Medved se je še nekoliko pomišljal, nato pa je odhacal dalje po gozdu. Kmet se je ves prestrašen vrnil v vas. V omenjenem gozdu je gotovo še več medvedov, ker je nekaj dni prej neki inženjer prav na istem mestu ustrelil medveda, ki je tehtal nad 300 kg.

d Hud mras je savičadel zadnje dni ne samo pri nas, temveč po vsej Evropi. Po vsej Hrvatski in Dalmaciji so silni zameti in huda burja. V Gorakem kotoru je bilo že nad 20 stopinj mraza. Valed zametov imajo vlaki velike zamude. — Hud mras pritiska v Franciji in Angliji in kajpada tudi v Rusiji, kjer je padel toplomer že na 35 stopinj pod ničlo. V Sibiriji je povprečno 40 stopinj, na severu pa celo 60 do 70 stopinj mraza.

d Švedska križarka »Fylgia« je došla v Kotor, kjer ostane več dni. Prvi slučaj, da je švedska bojna ladja obiskala jugoslovansko pristanišče.

d 300 letnica svojega obstanka slavi v letu 1934 varaždinska gimnazija.

d Plavolasim čitateljicam! Opozarjamo, da je za blondinke novo specialno sredstvo za nego las, in sicer »Črna glava« »extrablond« z dodatkom sredstva »Haarglanz« in z očali proti peni. Potemnelim lasem vrne to sredstvo sčasoma zaželjeno prvotno svetlo nijanso. »Extrablond« dobite povsod, kjer je v zalogi »Črna glava« (svetla in temna). Pazite na zelenobeli omot!

iz naše prestolice

d Za župnika v župniji Krištusa kralja v Belgradu je imeňovan dr. Matija Petlić, profesor bogoslovja v Djakovu.

d V Belgradu je umrl senator dr. Stanojlo Vukčević.

d Jugoslovanske vlade. Naša država je od ustanovitve imela sledeče vlade: Stojana Protiča od 20. decembra 1918; za njim Ljube Davidovića in nato zopet Stojana Protiča od 17. februarja 1920; Milenka Vesoića od 30. maja 1920; Nikole Pašića od 1. febr. 1921; Ljube Davidovića od 6. sept. 1924; Pašić-Pribičevića od 30. aprila 1925; Pašića-Radića od 17. julija 1925; Uzunovića-Radića prvič 8. aprila 1926, drugič od 30. aprila 1926, tretjič od 24. dec. 1926, četrtič od 1. febr. 1927. Velje Vukičevića prvič od 17. aprila 1927, drugič od 10. sept. 1927, tretjič od 27. julija 1928; dr. Antona Korošca od 27. julija 1928; Petra Živkovića prvič od 6. jan. 1929, drugič od 6. oktobra 1931; dr. Voje Marinkovića od 4. aprila 1932; dr. Milana Srakića prvič od 2. julija 1932, drugič od 4. novembra 1932. Torej 21 vlad.

d Evo vam junaka. 50 letni kmet Dimitrije Gjorgjević iz Trbušanin pri Čačku v Srbiji si je z britvijo prerezal trebuh in privlekel na dan 150 gramov težak zolčni kamen.

d Ustavljena je rečna plovidba na Savi in Donavi. Tudi vodni promet med Zemunom in Pančevim je prenehal.

d Balkanska sbornica v Carigradu se je uredila. Za prvega podpredsednika so izvolili jugoslovanskoga odposlanca dr. Marodića.

ASPIRIN
TABLETE

so po vsem svetu preizkušeno sredstvo zoper
ZOBOL,
prehlad, glavobol, revmatizem, in bolečine v sklepih. Zahtevajte vedno originalne zavitke.

V. z. Japša L. d.
Zagreb, Gajeva 21.

BAYER

Uplet je enojen, pod B. št. 22.577 od 23. XII. 1927

d Za ustanovitev antante petih držav se je izjavil romunski zunanji minister Titulescu. To zvezo naj bi tvorile Avstrija, Madjarska, Češkoslovaška, Romunija in Jugoslavija. Je veliko vprašanje, komu bi bila v danih razmerah taka antanta v korist.

d Za 50 par se je podražil bencin v Belgradu.

d Nova premogovna ležišča. Kakor poročajo belgrajski listi, je bil odkrit v bližini Ohrida premog, ki je baje najboljšje kakovosti. Ves svet, na katerem se nahajajo premogovna ležišča, je občinski in ho vsled tega, kakor piše neki belgrajski list, ohridska občina ena najbogatejših občin v državi. Vrednost novih premogovnih ležišč cenijo na 120 milijonov Din.

d De 1. aprila 1933 bodo vsi manjši srednješolski profesorji, ki so bili nedavno upokojeni oziroma odpušteni, zopet zasedli svojega mesta. Tako je izjavil minister prosvete odposlanecem, ki jih je poslalo sarajevsko profesorsko društvo.

d Vsa pojasnila o vojaških zadevah dobite pri g. Francu Peru, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14 (v bližini glavnega kolodvora).

Gospod profesor se je vrnil domov, moker kot miš. »Draga moja žena, zopet sem pozabil dežnik doma.«

Žena je obupno zmajevala z glavo: »Kako pa si sploh prišel na to, da si ga pozabil?« — »Mislim, da bi niti ne bil tega opazil, če sem ga pozabil, šele ko je prenehalo deževati sem stegnil roko, da bi zaprl dežnik...«

Nesreče

d Požar je zelo poškodoval tovarno barv »Jerka« pri Domžalah.

d Požar je uničil gospodarsko poslopje posestnika Blažu Močniku od Sv. Antona pri Mariboru.

d Ko je vlekel vodo iz vodnjaka. V Domašincu pri Prelogu je 24 letni posestnikov sin Anton Tkalec vlekel iz vodnjaka vodo za napajanje živine. Pri tem mu je spodrsnilo in ker je bila ograja okrog vodnjaka visoka samo 80 cm, je padel v vodnjak. Ko so ga domači potegnili iz vodnjaka, je bil že mrtev.

d Če je telica hušša od mesarja. Oni dan je telica vrgla 23 letnega mesarskega pomočnika Pliberška Jerneja iz Stora v jarek, nato padla sama nanj, po njem hodila in mu prizadejala hušše notranje poškodbe. Pliberška so prepeljali po zdravnikovem nasvetu v celjsko javno bolnišnico.

d Ko je čistil dimnik neke hiše v Zagrebu, je dimnikar kot običajno v kuhinji potegnili žico. Pri tem sta se naenkrat utrgali dve opeki in padli dimnikarju na glavo s tako silo, da je nezavesten padel na tla. Pripeljali so ga v bolnišnico.

d Nezgode na vseh straneh. Pri padcu si je zlomila nogo postajenačelnikova žena iz Medvod ga. Ljudmila Lahova. — Pri smučanju si je zlomil nogo dijak Ciril Pelhan iz Rudnika. — Ko je padel skozi odprto okno, si je zlomil desno nogo delavec Anton Klemenčič v Mariboru. — Nogo si je zlomil na podeleneli cesti profesor g. Anton Kolarič v Ptuj. — Z lastne je padel in dobil resne notranje poškodbe 33 letni delavec Josip Kunaver iz Vižmarij. — V šoli je padel po stopnicah 15 letni Ivan Jugovic iz Stare Loke in si zlomil levo nogo. — Po stopnicah je padla 75 letna Amalija Gogala iz Most in dobila huše notranje poškodbe. — Levo ključnico si je zlomila 13 letna dijakinja Ljuba Verdir iz Ljubljane. — Pri padcu si je zlomil nogo 38 letni tovarniški čuvaj Alojzij Kos iz Leseč. — Nogo si je zlomila učiteljica Marija Ravljen v Celju.

d Kašlja in hripavosti so najbolj izpostavljene samo osebe, ki ne negujejo dovolj svojih ust in grla. Dnevna nega s preizkušenim domačim sredstvom, Fellerjevim Elsafluidom, varuje tudi pred nahodom, hripo, prehladom itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 58 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrj 16, Savska banovina.

Novi grobovi

V Gorici je umrl bivši nadučitelj 81 letni g. Franc Vilhar. — V Ljubljani je preminul rezervni častnik g. Friderik Wissiak. — V Strugi ob Ohridskem jezeru je odšel v večnost carinik g. France Otrin. — V Grahovem je zapustila solzno dolino ga. Hiti Neža. — V Fali je zapel mrtvaški zvon Contesi Clelia Zabeo di Velo. — V ormoški bolnišnici je odšel h Gospodu po večno plačilo župnik Peter Zadravec, bivši dolgoletni župnik pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. — Po 61 letih tovarniškega dela je odšel v večni pokoj 85 letni Janez Letnar, zaposlen v kamniški državni smodnišnici. — V Ljubljani je zapel mrtvaški zvon ge. Franciški Lekan. — V Rogoznici pri Ptuj so položili v grob posestnika g. Antona

Ste osem let stara žena na volišču. Pri trkah v livilah, kjer je dobil de Valera absolutno večino, je oddala svoj glas tudi 108 let stara žena v Dušinu. Ta slučaj je gotovo edinstven.

Gojčiča. — V ljubljanski bolnišnici je umrl trgovec v Kamniku g. Maks Zargi. — V St. Jerneju pri Ločah je preminul 67 letni posestnik g. Alojz Strmšek. — V Mariboru je odšel po večno plačilo g. p. Klarus Rottmann. — V samostanu šolskih sester v Mariboru je zapustila solzno dolino 72 letna sestra Marija Beatrice Teršavec. — V Kranju je mirno v Gospodu zaspala ga. Marija Majdič roj. Kotnik. — V Celju je odšla med nebeške krilatec učenka ljudske šole iz Zalca Adela Kveder. — V Ljubljani je zapustil solzno dolino g. Pavel Jereb, višji kontrolor v pokoj. — V Cankovi so položili na mrtvaški oder petošolca ptujske realne gimnazije Franceta Gibičarja. — Pri Sv. Barbari je umrl učitelj v pokoj g. Alojzij Kristl. — V Stari Fužini v Bohinju so pokopali g. Antona Zupanca. — V Ljubljani se je poslovila od tega sveta ga. Ivana Bernardi, vdova po železniškem uslužbencu. — V Ljubljani je umrla ga. Marija Hieng roj. Pribil. — Na Velikem Lipoglavem je preminul g. Janez Zupantič, posestnik in cerkveni ključar. — V Vevčah pri Ljubljani je zapustil solzno dolino tovarniški delavec g. Verhovec Jernej. — V Zaloga so položili na mrtvaški oder tovarniškega delavca Jožeta Krmeča.

Razno

d Mnogo srčnih pozdravov pošiljača iz Crkvice v Boki Kotorski domačim in tudi drugim prijateljem in prijateljicam. Vojaka Dionizij Valjavec, Korbič Stanko.

d V šolskem letu 1874—75 je obiskoval dr. Janez Ev. Krek III. razred štirirazredne ljudske šole v Kamniku, na kateri so tedaj poučevali oo. franciški. Stanovl je v Veliki ulici pri gospodinjci Johani, katere vzgledno versko vzgojo opisuje v svojih mladostnih spominih v Domoljubu g. J. Andrejka. Gotovo je to leto strogo verske vzgoje nekoliko pripomoglo, da se je po končanih gimnazijskih študijah odločil za duhovski stan.

POZOR! - KARITAS

Iz vseh krajev dobivamo dnevno vprašanja, zakaj še ne pošljemo polic. Ker je nemogoče vsak dan vsem odgovoriti, sporočamo tem potom, da izdajamo in razpošiljamo police vsakega prvega v mesecu. Vsi, ki prijavite v zavarovanje sebe ali svoje domače v začetku ali aredi meseca, prejmete police prvega naslednjega meseca. Vzajemna zavarovalnica, oddelek »KARITAS«, Ljubljana.

Radio

od 1. do 8. II. 1933

Vsak delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevna vest — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 22.00 Cas, poročila. — Četrtek, 1. febr.: 7.30 Travniki — 8.00 Nasveti za kmetovalce — 8.15 Gimnastika — 8.45 Poročila — 9.00 Elektra tehnika — 9.30 Versko predavanje — 10.00 Prenoš cerkvene glasbe iz stolnice — 11.00 Slovenski narodne a salonskim kvintetom, poje g. Gosič — 12.00 Cas, poročila, plošče — 15.15 Ciklus pesmi o Bogu, recitacija — 15.45 Salonski kvintet — 16.30 »V 72 ali »Kar si bodi — veseloliga se Jakobski gled, oder — 20.10 Prenoš iz Koper lugena: Datski večer — 22.15 Plošče. — Petek, 2. febr.: Solke ura — 18.30 Zmuga katoliške cerkve na Slovenskem — 19.00 Francoščina — 19.30 Zabavni kotiček — 20.00 Prenoš iz Dunaj — 22.15 Plošče. — Sobota, 4. febr.: 18.30 Angličina — 19.00 Delo in zaščita žene in otrok — 19.30 Iz zgodovine filozofije — 20.00 Muzika a. p. Triglavskega — 21.00 Citre solo, g. Mezga — 22.15 Plošče (plesna glasba). — Nedelja, 4. febr.: 7.30 Sadjarstvo — 8.00 Nasveti za kmetovalce — 8.15 Gimnastika — 8.45 Poročila — 9.00 Versko predavanje — 9.30 Prenoš iz franc. cerkve — 10.00 Elektrotehnika — 10.30 Zabavni kotiček — 11.00 G. Drmotič poje narodne, spremlja improvizira dr. Sveta, vmes harmonika a. g. Stanko — 12.00 Cas, poročila, plošče — 13.00 Smučarstvo — 15.30 Gd. dr. Sok poje slovenske narodne a spremlj. salonskega kvinteta — 18.30 Če plemenita prepzno pride — izvorna radijska saba — Ljudski oder — 17.00 Plesno glasbo izpt. Kleon-jazz — 20.00 Samospeli ge. Schieck-Kör. — 20.30 Roamy-jazz s sodelovanjem pevskega kvinteta — 22.00 Cas, poročila, salonski kvintet. — Ponedeljek, 5. febr.: 18.30 Esperanto — 19.00 Srbobrasčina — 19.30 Zdravstvena ura — 20.00 Prenoš opere iz Belgrada. — Torek, 6. febr.: 11.00 Solka ura: Nikola Tesla, opoldne radio-kvart — 18.30 Nemščina — 19.00 Dubrovnik II — 19.30 Potovanje v zadajo Indijo — 20.00 Prenoš iz Belgreba — 22.15 Salonski kvintet. — Sreda, 7. febr.: 17.30 Otroški kotiček — 18.00 Angleška glasba (plošče) — 18.30 Otroške pesmi — 19.00 Rušice — 19.30 Potovanje v zadajo Indijo — 20.00 Prenoš večer, prenos iz Unions — 21.15 Prenoš iz kavarne »Zvezdec.

Gen. Scheicher s svojo ženo po odločilnem razgovoru s predsednikom republike. Za njim sledi radovedna množica, ki si želja senzacija, želi videti rom novih vlad.

V vsako hišo Domoljuba

Tudi Dunaj stavka. Vsi avstrijski lastniki avtomobilov so napolnili današnje mestne ulice v znamenju protesta proti davku na bencin. Seveda je posilala vlada vojsko, ki je razgnala avtomobiliste. Pri tem je bilo mnogo aretacij.

Petdesetletno rojstvo je te dni praznovala ga. Frančiška Pechar, naša stana in zvesta naročnica. Kljub temu, da se je srečala z Abrahamom, bi ji tega nihče ne prisodil. Bog daj, da bi dočkala še več življenjskih jubilejev.

Franjo Neubauer:

Stari riromak

Burja žvižgala je,
on pa je plakal, —
trkal, darsila je
skromnega čakal.

Kmalu še mene bi
jok bil posilil,
v dno se sroč mi je
revez zasmilil.

Dal sem darilo mu.
Sel je v snegove,
prosit, nabirat si
mile darove.

Rad bi za revežem
jaden bil stekel,
»Kdo in odkod si, brat?«
rad bi bil rekel.

Pa se le v misli sem
temne zatopil,
starček pa v drugo že
hišo je stopil.

Ah, da njegova bi
naša nesreča
vseposod mehka vsaj
srca čuteča!

Francoski ministrski predsednik Paul Bouraz, teremu je zbornica po kozni enomesečni vladarici s 390 glasovi proti 193 glasovom nezavodnja.

Važno!

Času primerno!

Važno!

Pri nakupu angleškega in češkega sukna, modnega blaga in svile jemljen račun (to preklica) tudi HRANILNE KNJIZICE prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov

A. & E. SKABERNE, Ljubljana

Kupujte pri tordkah, ki inserirajo v „Domoljuba“!

sva se odpejala z materjo v Ljubljano Najela sva slednjč stanovanje pri Rožičevi Neži v Šudentovski ulici št. 2 (tedanji Nolljjevi hiši) v drugem nadstropju. Sporazumeli smo se tako, da bom dobival živila od doma in sicer, da se ne pokvarijo, ne vsa nankrat, ampak v širih obrokih; stanovanje in meso (vsako nedeljo in praznik) pa bom plačeval v denarjih. V Ljubljani so bile življenjske potrebščine za več kot štirikrat dražje od kamniških. V Kamniku je mati plačevala 16 gld. na leto za stanovanje in 4 gld. za meso ob nedeljah, v Ljubljani pa 68 gld. za stanovanje in 20 gld. za meso. Kar tukaj naj omenim, da je vse te stroške in potrebščine nosila le mati, oče se za to ni brigal. Vse je morala revica sama preskrbeti in prigospodinjiti. Pripeljala je konec šolskega leta v Ljubljano veliko banjo masla, ga prodala in iz kúpilom plačala stanovanje in druge stroške, ki so se nabrali med letom.

Dne 25. septembra popoldne ob 4 sem se napotil v rovsko župnišče k župniku Janezu Budnarju po rojstni in krstni list, ki sem ga potreboval za vpisovanje v prvi razred latinske šole. Župnik mi pove, da bi se krstni list že napravil, da pa nima kolka, prinesem naj mu ga, odkoder vem in znam, potem dobim takoj tudi rojstni list. Kam naj se obrnem? Ali v Kamnik ali na davkarja na Brdo, ali v tobakarno v Lukovici? V Kamnik iti, je najbolje kazalo, a bilo je predašč in morda tudi prepozno. Odložil sem se za Brdo. Bolj lete kakor hode sem bil kmalu tam. Uradi pa so bili že zaprti, v davkarijo, torej ni bilo nič; tobakarna v Lukovici kolkov ni prodajala. Kaj storiti, kam se obrniti? Kolek morem imeti, jutri je zadnji dan za vpisovanje! Grede iz Lukovice mimo brdskega župnišča mi šine dobra misel v glavo. Skočim v župnišče k gospodu Janezu Bugarju, ki me je poznal še izza dobe, ko sem hodil v tamkajšnjo šolo. Bugar je bil zelo prijazen in dobrosrčen mož ter je imel mnogo

smisla in veselja do kmetijstva. Bil je župnik in kmet obenem. Kupil si je tudi grunt v Imovici, kateroga je deloma sam obdeloval, deloma pa dajal v najem. V svoje pridige je rad vmešaval prirodne in gospodarske stvari. Nekoč je bilo precej muhanja in smeha, ko je govoril o dobri letini in v svoj govor vpletel smešnico, češ, da je letos tudi v njegovih hlačah krompir dobro ratal; imel je namreč njivo hlačam podobno in na tej je zratal listo leto krompir, ki se je zelo obnesel in delal možu veselje.

Temu gospodu torej sem potožil svojo zadrego. Prijazno me pogleda, malo pomolči in potem pravi: »Pravkar sem prilepil zadnji kolek na polo, na kateri mi je pisati tudi rojstni list, a to se lahko zgodi tudi jutri; ko bo davkarja odprta, si bom kupil lahko drugega.« Podal mi je častiki mož kolek s polo papirja vred. Položil sem 20 kr. na mizo, se lepo zahvalil ter brzih nog hitel zopet proti Rovam. Pritekel sem na Rovo, ko se je že mračilo, tudi pri župniku je že stala večerja na mizi, zato me ni nič kaj prijazno sprejel. Celó nejevoljen je pa postal, ko je zagledal na poli prilepljeni kolek. Povedal sem mu, da drugačnega dobiti nisem mogel in še tega da mi je odstopil iz posebne prijaznosti brdski g. župnik. — Častiti Budnar mi je bil namreč med tem že napisal rojstni list, še kolek gor in list bi bil gotov. Ker se pa kolek ni dal in se tudi ni smel od pole odtrgati, je bilo treba rojstni list še enkrat prepisati. Vse to je trajalo osem minut. Med tem bi bila večerja res že malo omrznila, ko bi bila gorka, a na srečo je bila mrzla, zato je postal župnik h koncu vendar le še malce prijaznejši. Plačal sem mu pristojbino, se zahvalil za prepis ter odhitel proti domu.

Doma sem zložil knjige, obleko in drugo svojo last v kovček, mati pa je odmerila in pripravila živila za prvo potrebo, bele ajdove moke za žgance, pšena za kašo, ješprenja za ričet, slanine (špeha), masla, žakelj krompirja, nekaj repe, korenja, zelja, zabojček jabolk in hleb kruha.

naša razprava naša Pavla v Jaroslava d storijevom krivovoski je bilo obsojeno Efezu.

Kako hitro rasteje eni in isti osebi ne poznajo vsi nohti enaki; anica je na sploh najnejša od levica, kam pa na priliko bolj mezinca. Na drugi strani zavisi rast od dobe, od zdravja in ne. Poprek se nohti roki povečajo za približno 0.0070 mm na teden, dobre 4 cm na leto. V 70 let je potemtakem priredil 65 metrov ravnine na koncu svojih prstov. Sleherni noh njih se je v teku svoj življenja 186 krat doprenovil.

Nekaj bom pa le pravite, da so moje slabe. Kaj pa vi razumete, saj niste še nobene naslikalnice, vem, ali je jajce dobro slabo, pa tudi še nisem nobenega zlogodilca. Hitro je pomagala Zdravnik: Ali je tožili, da ga žejja? — prva zelo, gospod daj. Ko sem mu pa ponudila vodo, je nehaj.

Šilno naredni in ni smo tam, kjer so rodnosti in zavednost nas ne zahteva.

Pozor ženini in neveste!

MODROČE posreduje srebrne, olovnene, ipolne živane in lesenije tudi najraznejše
RUDOLF RADOVAN, lapetnik
Mestni trg števil 13

Zelo modra trava, blago za modroče v re-
ni izbiri po najnižji ceni.

Dobra kupača. »Kaj pa pohenjati sedaj?«
— »Pohne golobe prodajam.« — »Ali ta kup-
tija kaj more?« — »Pa se kako! Golobe, ki
jih dopolnje prodam, so vednoma vršer zo-
pet pri meni.«

Rože divjačine: modre, rane, svetle, rde in
druge, modre, rane, svetle, rde in
ROY, krznar, Ljubljana, Mestni trg 5

»Samo deset minut imam na razpolago
in komaj vem, kje naj bi začel.« je beharil
govornik, ko je stopil na oder. — »Začnite pri
deseti minuti.« se je oglašil nekdo iz dvo-
rače.

Ugoden nakup

Najboljše nogavice, rokavice, srajce,
ovratnike, kravate, trikoperilo, tišča
mila in vezenine, vse potrebščine za
čevljarje, šivilje in krojače, itd. itd.

po najnižji ceni dobite se
pri tvrdki
Josip PETELINC, Ljubljana
Bv. Petra napiš 7 (na vozu).

Sanatorijsko Ljubljana
Komenskega ul. 4

Ujartnina: I. razr. 100 Din, II. razr. 80 Din
Zdravniki: Dr. Fr. Derzgat, 44-primarij v p.

V noči, da bo novo stankinja bolj prikle-
nila k hiši, jo je pričela gospa hvaliti. »Glejte,
glejte Mina, kako lepo ste ržkali te obleke in
perilo.« Naenkrat se ji je nagrbnilo čelo:
»Toda, saj so vse to le vaše stvari.«
»Da, gospa, je odvrnila Mina, »in če mi bo
še kaj časa preostajalo, bom pa še vaše zli-
kala.«

Pozor smučarji na Doleniskem!

Staroznan čevljarški firma na Dolenjskem, tvrdka
FRANC TRAVNIK V TREBNJEM
je odvrnila spenjalno delavnico smučarskih čevljev
in gojzaryev. Prodajajo se in izdelujejo smučarski
čevlji in gojzary v znamenito domačega blaga naj-
boljše kakovosti po najnižji ceni. Par od 180 — Din
naprej. V isti delavnici so pripravljajo tudi snežke
in gačole po najnižji ceni. — Priporočam se odje-
matkom firmo Dolenjska. Naredite se razpoložijo
tobno po povzetju.

Franc TRAVNIK, čevljarstvo, Trebnje

Dobra prevešana. »Ve-
sel sem, da te zopet po
dolgem času vidim, prij-
atelj! Šlopliva malo v go-
stilno. Kaj raje pijesh: pl-
tenško pivo ali naš do-
lenjski croček?« — »Vek,
to je odlično.« — 3777:
— »... kdo plača račun.«

Brazoparilniki od 60 do 150 l, cena od 500 do
1150 Din, kotli za žganjekubo od 30 do 250
cena od 520 Din dalje. — Cenik brezplačno.

Kotlarka d. z. o. o.
Izdelovalnica vseh vrst kotlov in kovinskih predmetov
Ljubljana, Gregorčičeva ulica št. 5

Kmelom in sodjarjem
iz Ljubljanske okolice in drugam se pripravljajo
obisk **Ivanke Maček**, restavracija »Sočan«, Bv.
tra cesta št. 3, kjer je dobra hrana in dobra
Prostorno dvorišče za vozove in dobri bli-
kovi.

Ujel se je. Bogataš: »Povrgete mi
gospod, ali bi vzeli mojo hčerko, tudi če
ne imela nobene dote?« — »Seveda bi jo
gospod tovarnar.« — »Potem takemu pa
noben trgovec, a takemu ne morete
hčerke.«

Pozor ženini in neveste!
modroče, morsko travo in drugo
potrebščine dobite najceneje pri
I. Andlovic, Mestni trg št. 13.

Veselični davek. Cel roj fantov se je
podil v predsoho zobozdravnika. Ko jih je
zagledal, se je naravnost začudil nad to
posetom in vprašal je prvega, kaj naj u-
meni: »Prosim, da meni izpalite zob.« —
bro. Kaj pa tile dečki?« je vprašal zdravnik.
»To so pa moji tovariši in sosolci. Plačati
moral vsak en dinar, da bodo strelji glo-
kako to gre.«

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta števil. 6 (v lastni palači)

obrestuje

hranilne vloge po najugodnejši obrestni
meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni
davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov Din